

Het College van Bestuur,

Bijeen in vergadering op 19 juni 2003

Overwegende dat

De besluiten van de Universiteitsraad inzake de gedragscode buitenlandse talen (93-XX-16 en 94-XX-52) in het licht van de invoering van de bachelor-masterstructuur dienen te worden heroverwogen;

Gelet op

- Artikel 7.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek;
- Het advies van de Universiteitsraad d.d. 17 juni 2003
- Het advies van het overleg van opleidingsdirecteuren d.d. 20 juni 2003
- Het advies van de voorzitters van de examencommissies d.d. 20 mei 2003

Besluit:

De besluiten 93-XX-16 en 94-XX-52 vervallen te verklaren en de gedragscode buitenlandse talen als volgt vast te stellen:

1. Dit besluit is van toepassing op de initiële opleidingen van de Erasmus Universiteit Rotterdam
2. Met inachtneming van art. 7.2 WHW kan binnen de EUR gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van het Nederlands als voertaal bij het voorgeschreven onderwijsmateriaal, het verzorgen van het onderwijs en het afnemen van tentamens en examens .
3. De decaan kan hiertoe besluiten na advies van de opleidingscommissie, de examencommissie en de faculteitsraad. Dit besluit kan betrekking hebben op het volledige curriculum of onderdelen daarvan.
4. In de Onderwijs- en Examenregeling van de opleidingen waarop het betrekking heeft wordt opgenomen welke taal dit besluit betreft.
5. Bij de besluitvorming wordt onderscheid gemaakt naar bacheloropleidingen, masteropleidingen en onderdelen van het curriculum.
6. Voor bacheloropleidingen gelden de volgende randvoorwaarden:
 - 6.1 De bacheloropleidingen aan de EUR worden in het Nederlands verzorgd.
 - 6.2 Van de regel onder punt 6.1 kan worden afgeweken; dit besluit wordt met redenen omkleed en in de OER opgenomen.
 - 6.3 In de OER wordt geregeld wat de eisen zijn die aan de taalvaardigheid van aspirant-studenten van de opleiding bedoeld in 6.2 worden gesteld; deze overtreffen de eisen van het reguliere vwo-eindexamen niet.

7. Voor masteropleidingen gelden de volgende voorwaarden:
 - 7.1. Masteropleidingen worden verzorgd in het Nederlands of in een andere taal, in het bijzonder het Engels.
 - 7.2. Indien de masteropleiding in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, wordt dit besluit met redenen omkleed en is dit vermeld in de OER van die opleiding.
 - 7.3. In de OER is vermeld wat de ingangseisen zijn met betrekking tot de taal waarin de masteropleiding wordt verzorgd.
 - 7.4.1. Indien de anderstalige masteropleiding dient te worden aangemerkt als de doorstroommaster bedoeld in art. 7.13 WHW en volgt op een Nederlandstalige bacheloropleiding draagt de faculteit zorg voor een goede aansluiting.
 - 7.4.2. Wanneer de eisen wat betreft de kennis van de andere taal liggen boven het vwo-eindexamenniveau, stelt de faculteit de student in staat haar kennis op niveau te brengen, zonder dat dit leidt tot verzwaring van de studielast voor de student.
8. Voor onderdelen van een curriculum zijn bovenbedoelde bepalingen m.m. van toepassing.
9. In individuele gevallen kan de decaan op verzoek van de student van de bovengestelde regels afwijken. Dit doet hij niet dan na overleg met de opleidingsdirecteur en de voorzitter van de examencommissie. De decaan meldt de uitzonderingen aan het College van Bestuur. De decaan kan deze taak via de OER mandateren aan de opleidingsdirecteur(en) of de voorzitter(s) van de examencommissie binnen zijn faculteit.

Toelichting op de gedragscode buitenlandse talen

De introductie van de bachelor-masterstructuur heeft geleid tot een aanbod van een aantal Engelstalige masteropleidingen. Dit past in het beleid van onze universiteit dat erop is gericht op termijn een breed scala van Engelstalige opleidingen aan te bieden.

Wij achten het, gelet op deze ontwikkelingen, gewenst de gedragscode Nederlandse taal aan te passen die in 1993 is vastgesteld door de Universiteitsraad (93-XX-16) en aangevuld in 1994 (94-XX-52). Met het voorstel voor de nieuwe gedragscode beogen wij enerzijds de randvoorwaarden te creëren waarbinnen de internationale ambities van de EUR tot stand kunnen worden gebracht, terwijl anderzijds de rechten van de student expliciet worden vastgelegd.

Artikel 7.2. van de WHW bepaalt dat het onderwijs en de tentamens in het Nederlands worden verzorgd, tenzij

- er sprake is van een opleiding in de vreemde taal (bij voorbeeld Franse taal- en letterkunde);
- wanneer het onderwijs betreft dat in het kader van een gastcollege door een anderstalige docent gegeven wordt, of
- indien de specifieke aard, de inrichting van het onderwijs dan wel de herkomst van studenten daartoe noodzaakt, overeenkomstig een door het instellingsbestuur vastgestelde gedragscode.

In de bovenaangehaalde besluiten over de gedragscode is sprake van een "Nederlands tenzij"-standpunt.

Met de invoering van de bachelor-masterstructuur is evenwel beoogd aansluiting te vinden met de internationale omgeving. Dit houdt onder meer in dat masteropleidingen in het Engels worden aangeboden om die aansluiting zoveel mogelijk te garanderen. Deze lijn is binnen alle universiteiten ingezet. Tegelijkertijd zijn tot nu toe de bepalingen in de wet over het gebruik van het Nederlands niet gewijzigd,

Echter, de BaMawet bepaalt wel dat iedere student na zijn bachelor naar in ieder geval een masteropleiding binnen de eigen instelling moet kunnen doorstromen. Het is tegen die achtergrond van groot belang dat de student, indien de doorstroommaster in het Engels wordt verzorgd, optimaal in staat wordt gesteld daarin in te stromen. Mocht de student voorkeur geven aan een master in het Nederlands, dan is het aan de faculteit haar daartoe optimaal in staat te stellen bij voorbeeld door betrokkene te laten instromen in een aanpalende, Nederlandstalige variant. Als de student zich eenmaal voor haar doorstroommaster ingeschreven heeft voor een anderstalige masteropleiding heeft zij ermee ingestemd dat de opleiding in die andere taal, doorgaans het Engels wordt verzorgd, en de tentamens en examens ook in die taal worden afgenomen. In de overgangperiode kan een uitzondering worden gemaakt voor diegenen die van de doctoraalfase naar een Engelstalige master zijn overgestapt. Hun zou de gelegenheid kunnen worden geboden om tentamens en examens in het Nederlands af te leggen (de vragen in het Nederlands te beantwoorden).

Voor een verdere ontwikkeling van het Engelstalig aanbod van onderwijs is het van belang dat de wetgeving op die situatie is toegesneden. In dat verband is de uitkomst van een proces dat momenteel tegen de TUDelft wordt gevoerd interessant. Het ministerie wacht nog de uitkomst van dit proces af alvorens te besluiten tot al dan niet aanpassing van de wet op dit punt.

Dit proefproces tegen de TUDelft, waar alle masteropleidingen in het Engels worden verzorgd, is ingezet met de eis dat het onderwijs (ook) in het Nederlands moet worden gegeven.

Vooralsnog menen wij echter dat de gedragscode, met het oog op de start van Engelstalige masteropleidingen per 1 september a.s. Bij de artikelen geven wij de volgende toelichting.

Artikel 1 Dit artikel geeft aan dat het besluit alleen de initiële opleidingen betreft en niet al het andere, niet- of postinitiële onderwijs. Deze zijn vrij in de keuze van de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en de tentamens en examens worden afgenomen.

Artikel 2 Hier wordt geregeld dat aan de EUR niet alle onderwijs per definitie in het Nederlands moet worden verzorgd. Dit geldt ook voor de tekstboeken en ander studiemateriaal alsmede de tentamens en de examens.

Artikel 3 De decaan stelt de OER'en vast en is derhalve ook belast met de vaststelling van de taal van de opleiding. De adviezen van opleidingscommissie en faculteitsraad zijn wettelijk verplicht over OER'en; wij menen dat onder die advisering ook het gebruik van een andere taal dan het Nederlands zou moeten vallen. Verder menen wij dat het advies van de examencommissie ook zou dienen te worden ingewonnen, omdat de regeling ook de tentamens kan betreffen.

Artikel 4 De OER is de logische plaats om een besluit als het hier bedoelde op te nemen.

Artikel 5 De strategie van de EUR, is erop gericht om waar mogelijk masteropleidingen in het Engels aan te bieden, terwijl voor de bachelor die ambitie minder ver gaat.

Artikel 6.1 Gelet op de aard van de bachelor, en de ambities van de EUR, ligt het voor de hand ervan uit te gaan dat de opleidingen in principe in het Nederlands worden verzorgd.

Artikel 6.2 Een voorbeeld van een bachelor als hier bedoeld is er al: de International Business Business Administration. In de OER of de toelichting daarop moet worden aangegeven welke redenen ten grondslag liggen aan het aanbieden van de opleiding in een andere taal dan het Nederlands, alsmede de taal waarin het de opleiding wordt verzorgd.

Artikel 6.3 De student moet van meet af aan weten waar zij aan toe is, als ze instroomt in een anderstalige opleiding. Eventuele trainingen zijn evenwel niet voor de verantwoordelijkheid van de universiteit, omdat de student niet verplicht is of omgekeerd gerechtigd is een anderstalige opleiding te volgen.

Artikel 7.1 In dit artikel wordt onder toepassing van art. 7.2, lid 3 WHW (zie hierboven) bepaald dat van de regel van het gebruik van het Nederlands kan worden afgeweken. De algemene beleidslijn van de EUR is dat masteropleidingen in het Engels worden gegeven. .

Artikel 7.2 De toelichting onder 6.2 is m.m. van toepassing.

Artikel 7.3 De doorstroommaster verdient aparte aandacht. Indien de student een Nederlandstalige bachelor heeft gevolgd, en zij wil doorstromen naar de Engelstalige opleiding, dan is er voor de instelling, in dit geval de faculteit, slechts een verplichting: de student moet zo goed mogelijk worden voorbereid, zonder dat dit leidt tot studielastverzwaring. Mocht de student per se onderwijs in het Nederlands willen volgen, dan kan de faculteit met de student overeenkomen dat zij instroomt in een voor haar acceptabele, aanpalende master, zonder dat de ingangseisen daarvoor leiden tot studielastverzwaring. De afloop van het proces tegen de TUDelft is voor dit artikel van belang. Als de rechter de TUDelft in het gelijk stelt, kan dit artikel vervallen of m.m. gewijzigd worden. Mocht dit niet gebeuren, dan zal de wet naar verwachting snel worden aangepast.

Artikel 8 In feite gaat het alleen om het vermelden van de afwijking van het Nederlands in de OER en de toegangseisen. Indien het om verplichte onderdelen gaat voor studenten die een Nederlandstalige opleiding volgen, zijn de artikelen inzake de verantwoordelijkheid van de faculteit voor het bijscholen van de student van toepassing.

Artikel 9 Het moet mogelijk zijn voor de decaan om voor individuele studenten een uitzondering te maken. In de overgangperiode zou die uitzondering in ieder geval betrekking kunnen hebben op degenen die zijn overgestapt van de doctoraalopleiding naar een Engelstalige master. De betrokken studenten zouden in de gelegenheid kunnen worden gesteld de vragen en opdrachten in de tentamens en examens in het Nederlands te maken. De decaan kan deze taak mandateren aan de opleidingsdirecteur of de voorzitter van de examencommissie binnen zijn faculteit.